

ADVIES Nr. 1.589

---

Zitting van dinsdag 19 december 2006

---

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 5 maart 2002 tot omzetting van de richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten en tot invoering van een vereenvoudigd stelsel betreffende het bijhouden van sociale documenten door ondernemingen die in België werknemers ter beschikking stellen

2.208-1

## **ADVIES NR. 1.589**

---

Onderwerp : Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 5 maart 2002 tot omzetting van de richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten en tot invoering van een vereenvoudigd stelsel betreffende het bijhouden van sociale documenten door ondernemingen die in België werknemers ter beschikking stellen

---

Bij brief van 14 juli 2006 heeft de heer P. VANVELTHOVEN, minister van Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies verzocht over voornoemd voorontwerp van wet.

De Commissie Individuele Arbeidsverhoudingen werd belast met het onderzoek van dit voorontwerp van wet.

Op verslag van deze Commissie heeft de Raad op 19 december 2006 navolgend advies uitgebracht.

x            x            x

## ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

---

### I. INHOUD EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

De Raad stelt vast dat het ter advies voorgelegd voorontwerp van wet ertoe strekt artikel 6 van de richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten om te zetten in Belgisch recht.

Artikel 6 van de richtlijn 96/71/EG voorziet dat " om het recht op de in artikel 3 gegarandeerde arbeidsvoorwaarden en - omstandigheden te doen gelden, een rechtsvordering kan worden ingesteld in de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de werknemer ter beschikking is (was) gesteld, onverminderd in voorkomend geval, de mogelijkheid om, conform de bestaande internationale overeenkomsten inzake rechterlijke bevoegdheid, een rechtsvordering in een ander Staat in te stellen."

Conform artikel 6 van genoemde richtlijn, verleent het voorontwerp van wet aan de ter beschikking gestelde werknemers de mogelijkheid om een rechtsvordering in te stellen voor de Belgische rechtbanken in geval van niet-naleving van de in België geldende loon-, arbeids- en tewerkstellingsvoorwaarden die door strafrechtelijke bepalingen worden beteugeld.

Dit vorderingsrecht wordt eveneens toegekend aan de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het optreden van de organisaties laat het recht van de werknemers onverkort om zelf op te treden, zich bij een vordering aan te sluiten of in het geding tussen te komen.

Het recht van de organisatie is niet afhankelijk van de toestemming van de betrokken werknemer.

Om het vorderingsrecht te kunnen uitoefenen moeten die organisaties wel beschikken over een machtiging van een interprofessionele organisatie van werknemers of werkgevers, zoals bedoeld bij artikel 3, 1 van de CAO-wet van 5 december 1968.

De interprofessionele organisatie die machtiging heeft verleend, brengt dit ter kennis van de andere interprofessionele organisaties om hen de gelegenheid te geven in de procedure tussen te komen.

De minister vraagt in zijn adviesaanvraag aan de Raad een voorstel te formuleren over de manier waarop voornoemde kennisgeving aan de andere interprofessionele organisaties kan geschieden.

Het toekennen van het vorderingsrecht aan de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties is volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet een belangrijk middel ter bestrijding van misbruiken in het kader van de ter beschikkingstelling van werknemers.

## **II. STANDPUNT VAN DE IN DE RAAD VERTEGENWOORDIGDE WERKNEMERS- EN WERKGEVERSORGANISATIES**

De Raad heeft een onderzoek gewijd aan het ter advies voorgelegd voorontwerp van wet alsmede aan de vraag van de minister om een voorstel te formuleren over de manier waarop de interprofessionele organisatie die machtiging heeft verleend, dit ter kennis brengt van de andere interprofessionele organisaties.

### A. Voorontwerp van wet

De Raad is van oordeel dat er een onderscheid moet gemaakt worden tussen het verlenen van de mogelijkheid om een rechtsvordering in te dienen aan de ter beschikking gestelde werknemers en het toekennen van een vorderingsrecht aan de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties.

#### 1. Met betrekking tot het toekennen van een vorderingsrecht aan de ter beschikking gestelde werknemers (artikel 2 van het wetsontwerp)

De Raad kan akkoord gaan met het verlenen van de mogelijkheid om een rechtsvordering in te dienen aan de ter beschikking gestelde werknemers.

2. Met betrekking tot het toekennen van een vorderingsrecht aan de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties (artikel 3 van het wetsontwerp)

Met betrekking tot het toekennen van een vorderingsrecht aan de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties hebben de in de Raad vertegenwoordigde werknemers- en werkgeversorganisaties een verdeeld standpunt ingenomen.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, zijn van oordeel dat het vorderingsrecht dat hun rechtstreeks wordt toegekend, een onmisbaar middel is om de exploitatie van buitenlandse werknemers in het kader van de terbeschikkingstelling op doeltreffende wijze te bestrijden.

Iedereen heeft immers belang bij een gezonde arbeidsmarkt waar de arbeidsvoorwaarden worden gerespecteerd. Spijtig genoeg worden er tal van misbruiken geconstateerd in het kader van de terbeschikkingstelling, met name vanwege de kwetsbaarheid van de werknemers, die vaak hun rechten niet kennen. Die misbruiken leiden tot situaties van oneerlijke concurrentie, die de werking van de arbeidsmarkt grondig verstoren.

Voortaan zullen de representatieve werknemersorganisaties kunnen bijdragen tot de naleving van het arbeidsrecht, zelfs wanneer de ter beschikking gestelde werknemer zelf niet zou optreden uit angst voor vergeldingsmaatregelen.

De Belgische wetgever doet bovendien niets anders dan zorgen voor de omzetting van een recht dat wordt erkend door artikel 6 van richtlijn 96/71/EG.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, zijn van mening dat, indien de representatieve werknemersorganisaties geen rechtspersoonlijkheid hebben, er geen sprake kan zijn van een uitbreiding van hun recht om in rechte op te treden zonder de toestemming van de ter beschikking gestelde werknemer of zelfs tegen zijn wil in. Het vorderingsrecht (substitutierecht) van de vakbondsorganisaties moet beperkt blijven tot de gevallen waarin de wetgeving thans voorziet (de wet van 5 december 1968, de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, de wet van 7 mei 1999 op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen en de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden). Ze constateren bovendien dat het vorderingsrecht niet is beperkt tot de gevallen van permanente tewerkstelling in België.

Rekening houdend met het ontbreken van rechtspersoonlijkheid van de vakbondsorganisaties, kunnen die organisaties niet in rechte verantwoordelijk worden gesteld. Dat heeft tot gevolg dat een werkgever zich nooit kan keren tegen een werknemersorganisatie die hem heeft gedagvaard en wier (ongegronde) vordering zijn reputatie zou hebben geschaad.

Dat punt is een absoluut obstakel voor de veralgemening van het recht van de vakbondsorganisaties om autonoom in rechte op te treden, dat wil zeggen zonder de toestemming van de betrokken werknemers of tegen hun wil in.

De voorafgaande machtiging van de interprofessionele organisatie, waarin het wetsontwerp voorziet, is dus niet voldoende omdat ze de mogelijkheid van een onrechtmatige rechtsvordering zeker niet uitsluit.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, stemmen ermee in dat de vakbondsorganisaties kunnen optreden namens en voor rekening van een ter beschikking gestelde werknemer, nadat ze daartoe naar behoren door die laatste werden gemachtigd. Ze vinden dat de ter beschikking gestelde werknemers dezelfde bijstandsmogelijkheden moeten krijgen als een werknemer die permanent in België is tewerkgesteld : zowel de ene als de andere moet zich voor de rechtbank kunnen laten vertegenwoordigen door een advocaat of een afgevaardigde van een representatieve werknemersorganisatie die een schriftelijke machtiging heeft.

B. Voorstel met betrekking tot de wijze van kennisgeving van de machtiging die een interprofessionele organisatie heeft verleend aan de andere interprofessionele organisaties

Met betrekking tot de wijze van kennisgeving van de machtiging die de interprofessionele organisatie heeft verleend aan de andere interprofessionele organisaties, stellen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen voor zich mutatis mutandis te laten leiden door de bepalingen die van toepassing zijn in het kader van de sociale verkiezingen, meer bepaald artikel 24, § 2 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en artikel 79, § 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Zo zou de eisende representatieve organisatie, in limine litis, bij de griffie van het arbeidsgerecht waarbij de zaak aanhangig is, de identiteit en het volledige adres van de betrokken partijen, d.i. de andere interprofessionele organisaties, moeten neerleggen. De griffie zou dan moeten overgaan tot de kennisgeving van de machtiging in de zin van artikel 3, vijfde alinea van het voorontwerp van wet.

-----